

**DIE BIOCHEMIESE BASIS VAN DIE GEBRUIK
VAN OROTIENSUUR IN DIE DIAGNOSE
VAN AANGEBORE METABOLIESE DEFEKTE**

ODETTE HEYNEKE Hons. B.Sc.

Verhandeling voorgelê vir die graad Magister Scientiae in Biochemie aan
die Noord-Wes Universiteit, Potchefstroom Kampus

Studieleier: Prof. L.J. Mienie

Medestudieleier: Mnr. E. Erasmus

Ingehandig: 25 Januarie 2005

Potchefstroom

BEDANKINGS

Graag wil ek die volgende persone bedank vir hul onmisbare rol wat hulle gespeel het tydens die afloop van die studie:

My Hemelse Vader vir die talent en vermoë wat Hy my gegee het om so ver met my studies te vorder. Dankie Here vir die karakter wat U in my gebou het deur die proses asook U liefde en voorsiening.

Prof. Mienie, my studieleier, vir sy bystand, tyd en leiding waarsonder die studie nie moontlik sou wees nie.

My ouers. Baie dankie vir julle liefde, bemoediging, ondersteuning en al die opofferings wat julle gemaak het sodat ek my doelwitte kon bereik. Ek dra hierdie verhandeling aan julle op. Julle was my inspirasie en motivering.

Nellie Scheepers, Brenda Klopper, Lynette Engelbrecht en Ansie Mienie vir al die hulp, advies en ondersteuning wat ek van hulle ontvang het. Ek is baie dankbaar daarvoor.

My man, Jake. Jy was my steunpilaar.

Die Mediese Navorsingsraad vir hul finansiële ondersteuning.

INHOUDSOPGAWE

LYS VAN FIGURE	vi
LYS VAN TABELLE	x
LYS VAN AFKORTINGS	xi
ABSTRACT	xliii
OPSOMMING	xv
<i>Hoofstuk 1 Inleiding</i>	1
1.1 AGTERGROND	1
1.2 VOORGESTELDE BENADERING VIR DIE SELEKSIE VAN PASIËNTE MET MOONTLIKE METABOLIESE DEFEKTE	3
1.3 SELEKSIE VAN EENVOUDIGE SIFTINGSTOETS WAT GEEVALUEER SAL WORD IN DIE STUDIE.	4
<i>Hoofstuk 2 Literatuurstudie</i>	7
2.1 INLEIDING	7
2.2 METABOLISME VAN OROTIENSUUR	9
2.2.1 De Novo biosintese van pirimidiene	10
<i>2.2.1.1 Inleiding</i>	10
<i>2.2.1.2 Eerste, tweede en derde reaksie stappe: Karbamoïelfosfaatsintase, Aspartienuurtranskarbamilase en Dihidro-orotase</i>	10
<i>2.2.1.3 Vierde reaksie stap: Dihidro-orotienuurdehidrogenase</i>	13
<i>2.2.1.4 Vyfde en sesde reaksie stappe: Orotienuurfosforibosieltransferase en Orotidien-5-monofosfaatdekarboksilase</i>	14

2.2.2 Interomskakeling	15
2.2.3 Pirimidienherwinning	16
2.2.4 Pirimidienafbraak/degradasie	16
2.2.5 Regulering van die primidien metabolisme	17
2.3 SKAKEL TUSSEN NH₃ EN OROTIENSUUR	18
2.4 DEFEKTE WAT AANLEIDING GEE TOT HIPERAMMONEMIE	20
2.4.1 Ureumsiklus defekte: karbamoïelfosfaatsintetase I (CPS I)defek, ornitientranskarnilase (OTC) defek, argininosuksiensuursintase defek (sitrullinemia, CTR), argininosuksiensuurliase defek (argininosuksiensuururie, ASA), arginase defek (arginemia, ARG) en N-asetielglutamiensuursintase (NAGS) defek	20
2.4.2 Transport defekte van dibasiese aminosure: hiperdibasiese aminosuururie (lisien-proteïen intoleransie, LPI) en hiperornitinemie-hiperammonemie-homositrullienurie (HHH) sindroom	21
2.4.3 Organiese-suururieë: (bv. propioonsuururie, metielmaloonsuururie, isovaleriaansuururie)	23
2.4.4 Pirovaatkarboksilase defekte	24
2.4.5 Defekte in die β-oksidasie van vetsure en ander defekte wat energie produksie beperk: (bv. medium-ketting asiel-KoA dehidrogenase defek)	24
2.4.6 Defekte wat tot lewerskade en gevolglik tot verhoogde ammoniak aanleiding gee	25
2.4.7 Verhoging van orotiensuur as gevolg van ander metaboliese defekte wat met hiperammonemie gepaard gaan	26
2.5 METODES VIR DIE BEPALING VAN OROTIENSUUR	26
2.5.1 Inleiding	26
2.5.2 Analitiese metodes vir die bepaling van orotiensuur	27

<i>Hoofstuk 3 Materiale en Metodes</i>	29
3.1 KOLOMETRIESE BEPALING VAN OROTIENSUUR IN URIE NE	29
3.1.1 Inleiding	29
3.1.2 Instrumentasie, materiale en reagense	29
3.1.3 Metode 1 (Rogers en Porter, 1968:423-428)	30
3.1.4 Metode 2 (Duran, 1985)	30
3.2 ORGANIESE-SUURANALISE	31
3.3 MONOSAKKARIEDANALISES	31
3.4 OLIGOSAKKARIEDANALISES	31
3.5 MUKOPOLISAKKARIEDANALISES	32
3.6 AMINOSUURANALISES	32
3.7 ASIELKARNITIENANALISES	32
3.8 BAIE-LANGKETING-VETSUURANALISES	32
3.9 HOË-DRUK VLOEISTOFCHROMATOGRAFIE	33
3.9.1 Inleiding	33
3.9.2 Materiaal, reagense en instrumentasie	33
3.9.3 Voorbereiding van urienmonsters	34
3.10 KAPILLÊRE ELEKTROFORESE	35
3.10.1 Reagense	35
3.10.2 Kapillêre elektroforese apparaat en kondisies	35
3.11 ALLOPURINOL BELADINGSTOETS	37
3.11.1 Inleiding	37
3.11.2 Metode	37

<i>Hoofstuk 4 Resultate</i>	39
4.1 INLEIDING	39
4.2 STANDARDISERING VAN DIE KOLOMETRIESE METODE VIR DIE BEPALING VAN OROTIENSUUR	39
4.3 STANDAARDISERING VAN PURIEN-PIRIMIDIEN-ANALISES	43
4.3.1 Standardisering van HPLC metode vir purien-pirimidienanalises	43
4.3.2 Kapillêre elektroforese analises van puriene en pirimidiene	49
4.3.3 GC-MS analises van puriene en pirimidiene	52
4.4 STANDAARDISERING VAN SIFTINGSMETODE	55
4.4.1 Benadering	55
4.4.2 Bepaling van normaalkonsentrasies en verspreiding.	56
<i>4.4.2.1 Invloed van medikasie op die uitskeiding van orotiensuur.</i>	58
<i>4.4.2.2 Ouderdomsverwantskap van urinêre orotiensuurkonsentrasies</i>	59
<i>4.4.2.3 Geslagsafhanklike uitskeiding van orotiensuur.</i>	63
<i>4.4.2.4 Ander invloede op die uitskeiding van orotiensuur.</i>	64
4.5 IDENTIFISERING VAN DEFEKTE WAT POTENSIEËL TOT VERHOOGDE OROTIENSUUR LEI	65
4.5.1 Defekete van die pirimidienmetabolisme	66
4.5.2 Ureumsiklus defekte	66
<i>4.5.2.1 Pasiënt 4/25/6/03</i>	67
<i>4.5.2.2 Pasiënt 11/7/10/03</i>	68
4.5.3 Aminosuurmetaboliese defekte.	73
4.5.4 Koolhidraatmetabolisme defekte	75

4.5.5 Organiese-suurmetabolisme	78
4.5.6 Vetsuurmetabolisme	80
4.5.7 Ander aangebore metaboliese defekte	81
<i>Hoofstuk 5 Gevolgtrekking en bespreking</i>	82
5.1 PROBLEEMSTELLING	82
5.2 BENADERING	82
5.3 FINALE GEVOLGTREKKINGS	84
5.4 GEBRUIK VAN REFERENSIEWAARDES VIR URINÊRE OROTIENSUUR-KONSENTRASIES.	86
BIBLIOGRAFIE	89

